

AHOJ!

Kom naar de jaarvergadering op 31 maart a.s.

**Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije**

Ledenbrief nr. 165 - februari 2001

COLOFON

Bestuur:

Marijke van Dorst
Nachtegaalstraat 55", 3581 AD Utrecht
Tel./Fax: 030-670 10 20
e-mail: m.vandorst@inter.nl.net

voorzitter

Hennie van der Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer
Tel. 079-323 92 75 Fax 079-323 98 36
e-mail: hgburg@vnts.myweb.nl

secretaris

Paulien Plaisier
Avenue Concordia 61
3062 LC Rotterdam
Tel. 010-4129527
e-mail: paulien.plaisier@soneremail.nl

penningmeester

Postgiro rekn.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije

Guus Molenaar
Koningsdam 77, 1906 WL Limmen
Tel.: 072-5052187; Fax: 072-5053116;
e-mail: gjmolenaar@multiweb.nl

vice-voorzitter

Daniel Klein Breteler
Bert Marcus
Paulien Plaisier
Guido Schöpping

Ledenadministratie:
Dhr. G.P.A. Schöpping
Rooseveltste 6206
4463 GM Goes
email: gschopping@yahoo.com

tel. 0113-21 91 68
fax: 020-8773525

Redactie 'AHOJ!':

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer

tel. 079-323 92 75
fax: 079-323 98 36

Johannes Sugito Bert Marcus
Jarka van Unnik Sylva Alderliesten

Website VNTS: <http://home.wanadoo.nl/vnts/>

GTSM

(Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):
Hans Wallin (voorzitter) tel./fax 070-327 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

L.M.A. Marcus, Ranonkelstraat 123, 2565 BC Den Haag
Tel./fax: 070-3560488

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90
Thierenskade 25, 2282 XS Rijswijk

ISSN 1383-0899

Vertaalbureau Praha zorgt voor (beëdigde) vertalingen in en uit het Tsjechisch en Slowaaks van al uw

documenten, correspondentie, contracten.

Vertaalbureau Praha is hét adres voor tolkdrachten op vele gebieden, ook buiten kantoor-uren.

Leden van VNTS ontvangen 10% korting.

Tel. 023 5841716, 06 21915375
Fax 023 5841713,
e-mail: j.vanunnik@hetnet.nl
www.vertaalbureau-praha.nl

Illustratie: Ad Ligthart, Amstelveen

VAKANTIES IN TSJECHIË
bemiddelt graag uw vakantie,

Vooraf:

- * **PRAAG** - uw logeeradres en bij voorbeeld kaartjes voor het *PRAAGSE LENTE Festival, opera etc.*;
- * **MORAVIË** - mooie bungalows en appartementen in bos- en watergebied; wandelingen, vaartochtjes, excursies naar b.v. grotten of bezoek aan wijnkelder;
- * **ZUID of MIDDEN BOHEMEN** - van logies en ontbijt tot volledige verzorging temidden van bossen en meren;
- * **ERTSGEBERGTE of TSJECHISCH PARADIJS** - wintersport, wandelen of fietsen in de bergen

KNSM-laan 409, 1019 LG Amsterdam,
tel. 020-419 3262, fax 020 4193191
E-mail adres: m.vanurk@chello.nl

VAN DE VOORZITTER

Bij de post vond ik een dezer dagen de gebundelde oratie waarmee Hans Renner september 2000 het ambt van bijzonder hoogleraar in de Midden-Europese Geschiedenis aan de Universiteit van Groningen aanvaardde. Ik schreef daarover in Ahoj nr. 162.

Wat mij toen tijdens het uitspreken van die oratie, de plechtigheid en de receptie na afloop opviel was de opmerkelijke wijze waarop Renner zijn verhaal en zijn presentatie vormgaf. Zijn woorden werden afgewisseld met historische radio- en muziekfragmenten, de beelden op de imposante muurschildering van de aula van het Academieggebouw werden door hem getransporteerd naar de Tsjechische werkelijkheid uit de jaren zeventig en bonbons met daarop markante jaartallen confronteerden de bezoekers nog eens met hoogte- en dieptepunten uit de Tsjechoslowaakse geschiedenis.

Die opvallende aanpak is ook terug te vinden in de gedrukte uitgave van *Tsjechië en Nederland: historische bespiegelingen*, specifiek in het kleurrijke ontwerp van de omslag van de tekst. De hoogleraar (als een stripfiguur) die op klompen al lezend en orerend van bonbon-eilandje naar bonbon-eilandje in de Vltava snelt en uiteindelijk uitkomt bij het eilandje 1989 met tijdens deze tocht de Praagse burcht voortdurend op de achtergrond. Met mijn impressie van de 'buitenkant' van Renners betoog wil ik u graag nog eens attenderen op de interessante 'binnenkant' van zijn oratie. Wie geïnteresseerd is in een historische speurtocht naar de relaties tussen de Tsjechische Republiek en het Koninkrijk der Nederlanden en hun volkeren mag deze beknopte geschiedschrijving niet missen. (Voor informatie: Universiteit Groningen, Faculteit der Letteren.)

Een andere geschiedschrijving, namelijk die van de Roma-bevolking in Tsjechië en Slowakije, staat centraal tijdens het Roma-festival eind maart in Utrecht.

Ik ga daar niet verder op in omdat u daar alles over kunt lezen in dit nummer van Ahoj. Bovendien zal de ledenvergadering van de vereniging voor een deel ingebed zijn in de laatste dag van dit festival zodat u daar live kennis kunt nemen van diverse aspecten van de Roma-cultuur. Het gehele programma van de ledenvergadering op zaterdag 31 maart staat eveneens vermeld in Ahoj. Zoals u zult merken kent de ledenvergadering op die zaterdag een wat andere vormgeving en inhoud dan gebruikelijk, is verdeeld over de middag en de avond en wordt in verschillende locaties gehouden.

Voor mij persoonlijk wordt 31 maart bijzonder omdat het mijn laatste dag zal zijn als voorzitter van de vereniging. Met veel spijt moet ik u namelijk medelen dat het mij niet langer lukt om mijn werkzaamheden en privé-situatie te combineren met het voorzitterschap. Tien jaar VNTS, tien jaar bestuurslid, waarvan enige jaren vice-voorzitter en voorzitter: zo'n lange verbintenis met de vereniging maakt een dergelijke beslissing niet eenvoudig, maar geeft anderzijds een rijk gevoel wanneer een noodzakelijk besluit om te stoppen aan de horizon verschijnt. In het volgende nummer van Ahoj kom ik daar op terug.

Vooruitlopend op de ledenvergadering meld ik u nu reeds met veel genoegen dat het bestuur van de VNTS besloten heeft vice-voorzitter Guus Molenaar op 31 maart voor te dragen als nieuwe voorzitter van de vereniging.

Graag nodig ik u uit voor de Algemene Ledenvergadering en hoop u op die dag in Utrecht te kunnen ontmoeten.

Marijke van Dorst

Aardige jongeman zoekt kennismaking met **computer**, leeftijd: *pentium 1* of jonger voor langdurige relatie. Trefwoorden: Word, Internet, Tsjechië & Slowakije, reisinformatie, VNTS en misschien meer!
Reacties: Jan Vrijhof, 010-412 17 14.

VAN DE REDACTIE

Ondanks de vaste rubrieken, die wij altijd proberen te vullen, is elke AHOJ toch weer anders.

In dit februarinummer wordt extra aandacht gevraagd voor de algemene ledenvergadering op 31 maart a.s. op voor ons een nieuwe locatie, namelijk in Utrecht.

Op de pagina's 5 t/m 8 lichten wij uitgebreid het programma en alles daar omheen, toe. Het wordt vast héél bijzonder !!

In de rubriek "Van het bestuur" ziet u wel dat wij met onze unieke klederdrachtfoto's iets willen doen. Voorts toeristisch nieuws in verband met de VNTS-voorjaarsreis en wij maken kennis met onze reisleidster (een plaatje).

Het "Nieuws van de stedenbanden" heeft o.a. te maken met onze jaarvergadering (Utrecht-Brno); en de reisinformatiemarkt vindt plaats in Harderwijk (stedenband met Znojmo), dus tóch ook stedenbandennieuws.

Een flink aantal leden heeft kopij ingezonden, waarvan enkele artikelen in de rubriek "Van de leden" worden geplaatst, sommige bijdragen vinden een plaatsje in een andere rubriek, bijvoorbeeld bij "Van en over – diversen" of bij "Onze boekenplank".

Gaarne ook uw aandacht voor enkele opmerkelijke evenementen in de rubriek "Muzikale noten".

In Veenendaal (zuster gemeente van Olomouc) is iets bijzonders aan de hand: een kunstroute. U leest er meer over bij "Wat het oog streekt".

"Onze boekenplank" – ook buitengewoon – en "Allerhande" zijn de afsluiters van deze AHOJ.

Onze excuses voor het foutje in het januarinummer, waar we de pagina's 21 en 22 hebben omgewisseld. Sorry!

De redactie wenst u veel leesplezier.

Hennie van der Burg

..*

NIEUWS VAN DE REISINFORMATIESERVICE

Reisinformatiemarkt Harderwijk

Al een aantal jaren organiseert de VNTS in samenwerking met gemeenten in Nederland die een stedenband hebben met een gemeente in Tsjechië of Slowakije reisinformatiedagen. Deze zijn een groot succes en trekken veel belangstellenden.

Steeds meer Nederlanders weten de weg te vinden naar Tsjechië of Slowakije. Deze landen hebben op toeristisch gebied heel veel te bieden: natuurschoon, architectuur, cultuur en niet te vergeten: lage prijzen!

Op zaterdag 24 maart 2001 organiseert de VNTS in samenwerking met het Stedenbandcomité Harderwijk – Znojmo een reisinformatiemarkt in de Plantagekerk; Stationslaan 136, Harderwijk.

Van 11 tot 17 uur kunnen reislustigen daar deskundige informatie krijgen.

Hapjes en drankjes kunnen ter plekke worden gekocht.

De toegang is gratis!

Harderwijk heeft een stedenband met Znojmo in Zuid-Moravië (Tsjechië). Znojmo is bekend om zijn goede wijn, wijnkelders, groenten (augurken!) en architectuur. Sommige gebouwen staan op de UNESCO-lijst van beschermde monumenten.

Naast de VNTS en het Stedenbandcomité Harderwijk – Znojmo zullen ook gespecialiseerde reisorganisaties acte de présence geven.

Nadere informatie: Jan Vrijhof, coördinator reisinformatie VNTS, tel. 010-412 1714.

Wim Papegaaij, Stedenbandcomité Harderwijk – Znojmo, tel. 0341- 41 2004.

..*

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Utrecht-Brno

ROMA FESTIVAL

Het Roma Festival belicht de Roma (zigeuner) cultuur van Tsjechië en in het bijzonder van Brno. Het festival vindt plaats in het kader van de Stedenband Utrecht-Brno en is een vervolg op het succesvolle Internationaal Roma Festival van januari 1999. Het festival is er op gericht om de cultuur en leefsituatie van Roma in Tsjechië onder de aandacht te brengen en in een Europees perspectief te plaatsen.

Het festival vindt plaats in RASA en is een samenwerkingsproject van Stedenband Utrecht-Brno, Tumult, het Tsjechisch Centrum en RASA. Het programma omvat concerten met authentieke en hedendaagse Romamuziek, een expositie die het dagelijks leven van de Roma in beeld brengt en een informatief programma met een debat over de positie van Roma in Centraal-Europa. Voor het festival komen artiesten en sprekers uit Brno en Praag over.

Donderdag 29 maart 2001: Officiële opening

Concert **Kotlarová Familie en Jan Horváth & Ensemble** uit Brno.

Opening 19.30 uur, concerten 20.30 uur; f 25,=, CJP/Upas/65+ f 22,50; RASApas f 20,=.

De familie Kotlarová uit Brno behoort tot de Olah-Roma, die in de jaren vijftig en zestig met tienduizenden tegelijk werden overgeplaatst van Slowakije naar Tsjechië. Hun muziek is vocale nomadenmuziek die in honderden jaren nauwelijks veranderd is. Spil van het gezelschap is de twintigjarige Lenka Kotlarová die over imponerende vocalen beschikt. Ze wordt bijgestaan door haar man Robert, vader Albert en moeder Marie. Het instrumentarium bestaat slechts uit handen en voeten, keukengerei als lepels en pannendecksels en een tamboerijn. Het repertoire wordt gezongen in Olah-dialect en bestaat uit intense balladen en uitbundige danstunes. Voorafgaand aan dit optreden geeft Eva Davidová een korte inleiding op de muziek van de Olah en specifiek van de Familie Kotlarova.

Jan (Eugen) Horváth is één van de bekendste Roma-bandleiders van Tsjechië. Zijn familie-ensemble herbergt twee generaties muzikanten en is een toonaangevend orkest op het gebied van de cimbaal- (of dulcimer)-muziek.

Dit 'hakkebord', zoals het van oorsprong Arabische snareninstrument vroeger werd genoemd, is het populairste zigeuner-instrument in Moravië.

Jan Horváth leidt het orkest op viola en wordt bijgestaan door vijf musici, waaronder zijn zoon en cimbaal-virtuoos Petr, zijn dochter Lenka (zang) en zijn andere zoon en *primas* (eerste violist) Milan.

Het Horváth Ensemble biedt een virtuoze variant van traditionele Tsjechische, Slowaakse en andere Oost-Europese dansmuziek.

Voorafgaand aan dit optreden geeft Eva Davidová een korte inleiding op de muziek van Jan Horvath en Ensemble.

Foto Joyce van Belkom

Vrijdag 30 maart 2001; Debat Roma, de enige echte Europeanen

Met sprekers uit Brno en Nederland, organisatie Tumult.

20.30 uur; f 10,-; CJP/Upas/65+/RASApas f 7,50.

In dit debat staat een aantal vragen rond de Roma centraal. Waar komen de Roma vandaan, wie zijn zij? Moeten de Roma meer integreren in de Europese samenleving? Of zouden de huidige 'Europeanen' juist de oorspronkelijk nomadische leefwijze van de Roma moeten integreren in hun leefwijze om zo werkelijke Europeanen te worden? Moet Europa ten aanzien van de Roma-problematiek in Centraal-europa strenge eisen stellen aan die landen bij hun toetreding tot de Europese Unie?

Over deze kwesties debatteren Lalla Weiss (Landelijke Sinti organisatie), Jan Marinus Wiersma (PvdA-lid Europarlement), Dirck van Bekkum (cultureel antropoloog en adviseur Roma-beleid (partner in bureau Moira CTT) en Pieter Hovens, beleidsmedewerker woonwagen- en zigeunerbeleid van Ministerie van VWS. Het debat wordt ingeleid door M. Zima, directeur DROM Brno.

Organisatie debat: Tumult.

Zaterdag 31 maart 2001: Roma Party: ALOM uit Praag

20.30 uur; f 25,-; CJP/Upas/65+ f 22,50; RASApas f 20,-.

Álom is één van de meest innovatieve vertolkers van Roma-muziek van het moment. Het akoestische vijftal speelt authentieke *cimbálová muzika* met de rauwe kracht van rock 'n' roll. Met haar energieke spel, waarin het experiment niet geschuwd wordt, bewijst Álom dat virtuoze gipsymuziek niet is voorbehouden aan Roma-muzikanten alleen. Glansrollen zijn weliswaar weggelegd voor de (oorspronkelijk Slowaakse) zangeres Simona Senkiová en zanger/violist Vojta Lavička, maar beide Roma-muzikanten worden stevig ondersteund door drie *gadjo's*, te weten violaspeler en muziekstudent Vašek Flegl, cimbalist Tomáš Kacler en contrabassist Marek Prchal.

Tsjechisch voor beginners 1

van Drs. M. van Duijkeren-Hrabová

Dit leerboek, gebruikt o.a. op de Universiteit van Amsterdam, is in de nieuwe uitgave nog geschikter voor zelfstudie door toevoeging van de uitwerkingen van de oefeningen.

Het boek is verkrijgbaar in de betere boekhandel (ISBN 90-801220-6-8 of ISBN 90-802952-1-3 of

- voor docenten – bij de Stichting inzake Tsjechisch, tel. 020-5253080.

U kunt ook het vervolgboek Tsjechisch voor beginners 2 bestellen.

Bij beide delen zijn cassettebandjes verkrijgbaar en bij deel 1 een diskette (MS-DOS, VGA-kleur).

Bike Tracks

De specialist in avontuurlijke fietsreizen

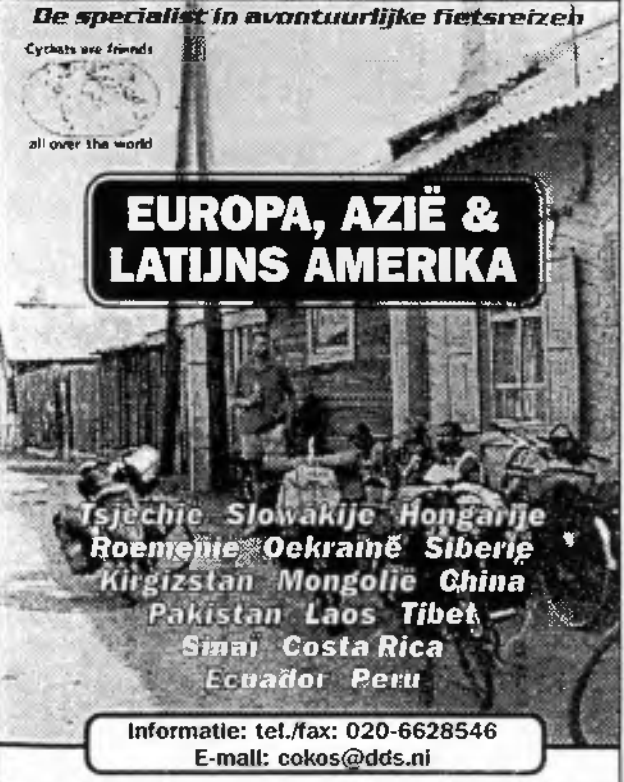
Cyclists are friends

all over the world

EUROPA, AZIË & LATIJNS AMERIKA

Tsjechie Slowakije Hongarije
Roemenië Oekraïne Siberië
Kirgizstan Mongolië China
Pakistan Laos Tibet
Sinai Costa Rica
Ecuador Peru

Informatie: tel./fax: 020-6628546
E-mail: cokos@dds.nl

VNTS – REISDIENST

Nieuws over de VNTS-voorjaarsreis naar SLOWAKIJE

Over twee maanden is het zover, dan reizen wij af naar Slowakije voor hopelijk weer een geslaagde vriendenreis. Voor informatie verwijzen wij naar de AHOJ van januari. Ter herinnering alleen de periode (27 april t/m 6 mei) en ons nieuwe gironummer (42716 69, t.n.v. G. Molenaar, Koningsdam 77, 1960 WL Limmen). De reis wordt begeleid door Jana Fecková. Wij hebben haar intussen zo goed leren kennen, dat wij haar inbreng met veel vertrouwen tegemoet zien. Om ook de VNTS-leden met haar kennis te laten maken, stelt zij zichzelf in deze "AHOJ" aan u voor.

Guus Molenaar, Lee Thio

ONZE REISLEIDER

Mijn naam is Jana Fecková en ik ben geboren op 17 augustus 1973 in Košice, de metropool van Oost-Slowakije. Ik heb een gelukkige jeugd in Kežmarok bij de Hoge Tatra doorgebracht, waar ik bij oma en opa ben opgegroeid.

In Kežmarok waren veel Karpatenduitsers. Zij spreken onderling nog Duits. Zo leerde ik op jonge leeftijd zowel Duits als Slowaaks.

Al jaren is reizen een hobby van mij. De Hoge Tatra en het Slowaaks Paradijs waren mijn favoriete weekend-uitstapjes. Maar later ben ik ook verder van huis gekomen. Ik ben gaan studeren in Bratislava en later in het Oostenrijkse Linz, waar mijn Duitse kennis goed van pas kwam. Ik was vaak in Duitsland waar ik vele vrienden heb en later heb ik bij een Nederlandse firma in Polen gewerkt. Hier heb ik ook met Alex – mijn vriend – kennis gemaakt. In 1999 kwam ik naar Nederland om te wonen.

Toen wij op vakantie in Slowakije waren, hebben wij ons afgevraagd waarom zo weinig Nederlanders naar dit prachtige land gaan en zo is het idee ontstaan een reisbureau, gespecialiseerd in Slowakije, op te richten en zo is Slovakia Travel geboren.

Alhoewel ik een heel andere studierichting heb afgemaakt (accountancy), werk ik met veel plezier in ons reisbureau, ook omdat ik daardoor nog steeds met mijn geboorteland contact heb.

Ik ben blij, dat ik de mensen van de VNTS bij de komende voorjaarsreis mag begeleiden en hoop u zo veel als mogelijk van mijn vaderland te laten zien. Ik verheug mij op jullie.

Janka

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten
met de beroemde
uit het vat.

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: 0475-401590.
Woensdag gesloten.

Toeristische informatie

VNTS-voorjaarsreis 2001 naar SLOWAKIJE

Op het programma staan enige bezoeken aan steden. Een stad die we een beetje 'op eigen kracht' willen bezoeken is TRNAVA. Daarom wat informatie vooraf.

Tnava leeft in de Slowaakse herinnering glorieus voort als het "Slowaakse Rome" (in de herinnering van Ajax-supporters minder glorieus als laatste barrière naar de finale van de Europacup 1969!).

De stad doet aan Rome denken door de vele kerktorens: al in de Middeleeuwen waren er vijf kerken; meer dan genoeg voor de toenmalige bevolking.

Reeds in 1238 werd de stad verklaard tot 'vrije koninklijke stad' door Béla IV, hetgeen leidde tot voorspoed voor handwerklieden en handelaren en voorrechten als het brouwen van bier en het ter dood mogen brengen van criminelen door ophanging. Doordat de aartsbisschop van Esztergom zijn domkapittel in 1543 naar Tnava verplaatste, omdat de Turken het huidige Hongarije onder de voet liepen, kwam de stad tot grote bloei. Driehonderd jaar was de stad het godsdienstig centrum van Hongarije. Als gevolg daarvan vinden we er o.a. een universiteitscomplex met bijbehorende kerk (barok), de gotische domkerk St. Nicolaas, de Franciscaner kloosterkerk en het aartsbisschoppelijk paleis. Nu zijn er elf godshuizen en twee synagogen.

Een mythe vertelt dat de stad ontstond doordat twee handelswegen in de Podunajská vlakte zo moe waren van het dragen van de vele reizigers, dat ze besloten om te gaan rusten. Dat deden ze door een nederzetting te bouwen op de kruising van deze wegen aan de oevers van de Tnava.

Koning Béla II, bijgenaamd 'Slepý' (de Blinde), breidde de stad uit tot een cirkel met een omtrek zo groot, dat een paard die in normaal tempo in een uur kon belopen. Door een wal werd de stad veranderd in een versterkte stad. De muur bestaat uit 52 delen, die ieder gemetseld werden door metselaars uit de provincies die tot de stad behoorden. Een gracht en een aantal houten bruggen maakten het fort compleet.

Nu is de, in de 18^e eeuw gesloten universiteit, weer heropend (1992), waardoor het onderwijs op een hoger plan gebracht werd. De stad is heden bekend om zaken als 's lands meest hartstochtelijke voetbalfans en vele culturele hoogtenpunten zoals het unieke country-western 'Dobro' muziekfestival.

Universiteit met (barok)kerk Jan de Baptist

Tnava is in de 19^e eeuw uitgegroeid tot een grote stad met veel industrie. Al met al een levendige stad waar veel te beleven valt!

Guus Molenaar, Lee Thio

**Boris van den Wijngaard
speelt
voor volwassenen in een eigen bewerking
Sprookjes uit Tsjechië en Slowakije**

Op het repertoire onder andere sprookjes van de Tsjechische auteur Jiří Wolker, geschikt voor openingen exposities, activiteiten van stedenbanden, lunch- en andere voorstellingen.

Informatie en boekingen: De Bevroren Verdieping,
Copernicusstraat 78, 2561 XB Den Haag, tel. 06-10372265.

VAN HET BESTUUR

COLLECTIE KLEDERDRACHTFOTO'S.

De klederdrachtfoto's en hun makers.

Bezoekers van de vorige ledenvergadering (maart 2000) in Ede hebben terloops kennis kunnen nemen van de collectie klederdrachtfoto's van de VNTS. Foto's uit de jaren 80 met daarop kleurige, prachtig versierde, feestelijke klederdrachtkostuums zoals die ook nu nog bij speciale evenementen te zien zijn.

Het zijn vooral foto's uit het zuidoosten van **Moravië**: Dolní Bojanovice, Vracov, Tvrdonice, Brezová, Javorník, Boršice u Velehrad, Vlčnov(4), Petrov, Vnorovy, Lužice, Ratiškovice, Kyjov en Uherský Brod. Ook is er een foto uit Kostelec na Hané.

Slowakije is vertegenwoordigd met foto's uit Velký Lom (2), Myjava, Čajkov, Moravské Lieskové, Orava-Suchá Hora, Detva (2) en Liptovská Revúca.

Deze foto's werden gemaakt door het fotografen-echtpaar Prof. **Ludvík Baran** Dr.Sc en PhDr. **Jitka Stanková**, beiden zijn autoriteiten op het gebied van volkskunst, volksarchitectuur, klederdrachten en gebruiken. Dat mag o.m. blijken uit het volgende:

Ludvík Baran werd geboren in Frýdlant nad Ostravici (1920) en ging op school in Ostrava, later ging hij naar Praag waar hij o.a. studeerde aan de FAMU (film- en televisiefaculteit van de Academie voor Beeldende kunsten), waar hij vanaf 1966 als docent en vanaf 1978 als professor zou gaan werken. Hij was een leerling van prof. Karel Plicka (een prachtige foto-collectie van Karel Plicka is in het bezit van het Etnografisch museum in Brno), Prof. Václav Mencl (volksarchitectuur) en Prof. Karel Chotek (etnografie/ archeologie).

Hij ontwikkelde zich niet alleen als fotograaf van alle takken van volkskunst (met meer dan 20 foto-exposities in eigen land en meer dan 25 exposities in het buitenland) maar werd ook een pionier op het gebied van documentaire films en audiovisuele programma's, waarvoor hij in 1987 een internationale prijs kreeg.

Jitka Stanková werd geboren in Zuid-Bohemen (1924, Votěnice) en ging naar school in Strakonice. Zij studeerde aan de Kareluniversiteit in Praag waar haar bijzondere belangstelling uitging naar volkskunst, textiel, klederdracht en ambachten. Ze werkte van 1953 tot 1980 als wetenschappelijk medewerker aan het Instituut voor Etnografie en Volkskunde van de Academie van Wetenschappen. Ze was verbonden aan wetenschappelijke instituten in het buitenland en gaf lezingen over volkskunst en gebruiken in Berlijn, Boekarest, Sofia, Temesvar, Stettin en Brussel.

Ze schreef vele tientallen artikelen en studies plus 6 boeken over de producten van Tsjechische volkskunst, klederdrachten, beschilderd meubilair, volksweefsels en de meerkleurige houten, meestal religieuze beeldjes/sculpturen. Voor een van de boeken kreeg ze in 1989 de 'Volkskunde'-prijs van het Tsjechische Fonds van de Letteren.

Samen werkte het echtpaar Baran aan een aantal boeken, audiovisuele programma's etc. Op dit moment wordt er gewerkt aan een videofilm over het thema: Maskers, Demonen en Narren (over de verschillende verklede figuren in allerlei optochten) die in het komende najaar zal verschijnen. Een gezamenlijk boek over dit thema is al in 1998 uitgebracht.

'Onze' klederdrachtfoto's zijn afkomstig van een van de genoemde tentoonstellingen. Ze zijn ingelijst in eenvoudige wissellijsten van 50x 60 cm. Het is mogelijk de collectie geheel of gedeeltelijk te lenen voor evenementen, neem daarvoor contact op met:

Paulien Plaisier, Avenue Concordia 61, 3062 LC Rotterdam tel: 010-4129527,
e-mail: paulien.plaisier@soneremail.nl

VAN DE LEDEN

De redactie is verwend met veelsoortige kopij voor AHOJ.

In de rubriek "Van en Over – Diversen" hebben wij het toeristische nieuws opgenomen dat *Hans de Groot* uit Slowakije ons zond.

Eveneens in "V&O-Diversen" wetenswaardigheden over gebruiken tijdens Carnaval, ingezonden door *Paulien Plaisier* / Rotterdam. De achtergrondinformatie van haar over de klederdrachtfoto's heeft een plaatsje gevonden bij "Van het bestuur". Ook heeft zij een gesprek met een Tsjechische studente op papier gezet en dat plaatsen wij in deze rubriek.

Het uitgebreide verslag dat *Marije van Urk* / Amsterdam ons zond (over het Reuzengebergte) moeten we helaas voor een volgende keer bewaren.

De bijdrage die wij van de *Familie Boonstra* uit Reeuwijk ontvingen, kunt u vinden in de rubriek Onze Boekenplank.

In deze rubriek een bijdrage van *Jacques Duivenvoorden* uit Den Haag, dat al een poosje "op de plank" lag.

Sylva Alderliesten vertaalde het gedicht "De linde van Semtiny" van Fráňa Šrámek. Het gedicht was tot 27 mei 2000 te lezen op een oude lindeboom vlakbij Sobotka, de geboorteplaats van Šrámek. Op bovengenoemde dag in mei vorig jaar is de linde gesneuveld na een buitengewoon krachtige storm.

F. Šrámek (1877 - 1952) was een Tsjechische dichter, journalist en toneelschrijver. Voor de eerste wereldoorlog schreef hij vooral anarchistische gedichten en was actief in de anarchistische beweging. In de 20er en 30er jaren stopte hij met zijn politieke activiteiten en creëerde hij vitalistische gedichten die in de bundel *Splav* (Stuw) zijn verschenen en romans, zoals *Stříbrný vítr* (Zilveren wind) en *Tělo* (Lichaam). Zijn werk was altijd door de schoonheid van zijn geboortestreek geïnspireerd. Verder is Šrámek nog auteur van de toneelstukken *Léto* (Zomer) en *Měsíc nad řekou* (Maan boven de rivier). Deze stukken zijn van grote invloed geweest op de ontwikkeling van het Tsjechische impressionistische toneel.

Fráňa Šrámek: Semtinská lípa

Tam u nás doma z mnohých míst
tesknota k srdci mří.
Však zajdi k lípě semtinské
a dohoukají výň.

Každému jen chvílku hrají,
o téhle bábě ale povídají,
že jí ještě nepřestali hrát....

Supěla větru spřežení,
koho to vezou zase?
Ten sílák ještě nepřijel,
jenž by mne zlomil v pase.

Pod pěnou oří březnoví,
pod pěnou tělo kouří.
Já mírem teprv zavoním,
když uzrála jsem v bouři.

De linde van Semtín

Bij ons thuis stralen veel plaatsen
Verdriet uit.

Als je naar de linde van Semtín komt,
Is het roepen van uilen opgehouden.

Voor iedereen is het maar even feest
Toch vertellen ze over deze oude dame
Dat het nog steeds haar feest is...

De windpaarden briesen langs
Wie moet er nou weer mee?
Nog niemand was sterk genoeg
Om me te breken.

Onder het schuim kooft het lichaam
Van de maartrossen.
Ik kan pas rust vinden
Als ik de storm heb meegemaakt.

Libuše Kolouchová: *Leven in Nederland*

Ik arriveerde in Nederland met grote verwachtingen. Omdat het voor mij voor het eerst is en voor zo'n lange tijd, en alleen, om in het buitenland te zijn, verwachtte ik iets als een cultuurschok. Niet vanwege de grote afstand tussen Tsjechië en Nederland (we zijn nog steeds in één geografisch Europa), maar vanwege het feit dat ik vertrouwd moet raken met zoveel aspecten van de Hollandse cultuur. In de bus op weg naar Utrecht dacht ik echt dat ik na verloop van tijd zou ontdekken dat vanuit Tsjechië gezien, in het Westen alles op geheel andere manier werkt. Er moet een reden voor zijn waarom dit land (politiek gezien) tot Europa hoort en wij nog steeds op aansluiting wachten.

Waarom ik Nederland gekozen heb voor mijn studiejaar in het buitenland? De ideeën in mijn hoofd waren daarover helder: ik zocht een land waar het onderwijs in het Engels was, een lidstaat is van de Europese Unie en met de traditie van een goed ontwikkeld systeem in burgerlijk recht. Engeland kwam daarom niet in aanmerking. Ik wilde een land dat trots is op zijn lidmaatschap van de gemeenschap en het niet ziet als een obstakel in zijn eigen soevereiniteit. Ik zocht eenvoudig een land waar ik iets nuttigs kon leren over het functioneren van de Unie en zijn rechtssysteem.

Wat kan ik vertellen nu ik ongeveer halverwege ben? Het onderwijs is werkelijk perfect, het is zelfs beter dan ik verwachtte, voor dagelijks gebruik is Engels voldoende, iedereen spreekt het heel goed, niemand verplicht mij mijzelf te kwellen met deze grappige Nederlandse taal. De docenten op de universiteit zijn aardig en erg vriendelijk. Ze proberen te helpen en zijn in ieders mening geïnteresseerd. Ik ben geen onwil en arrogantie tegengekomen die in het onderwijs aan de Tsjechische universiteit zo vaak voorkomt. In het algemeen zijn de Hollandse mensen erg open en vriendelijk. Er is altijd wel iemand die je kan helpen en je raad kan geven. Dat is wat ik erg waardeer.

Één ding begrijp ik niet: ik hoor de Hollandse mensen altijd klagen over de spoorwegen. Dat is voor mij niet te begrijpen. Ik ben gewend aan de 'norm' dat het doel van de spoorwegen in de Tsjechische republiek niet is om het publiek te dienen maar om winst te maken. Wanneer je ergens naartoe wilt gaan is het allereerst nodig om uit te vinden of er wel een behoorlijke verbinding is. Je moet je reis plannen aan de hand van de treinverbindingen, niet wanneer het jou goed uit zou komen. In het bijzonder in het weekend moet je er niet verbaasd over zijn als er helemaal geen verbinding is. En ik praat al helemaal niet over het comfort in de trein... De Hollandse treinen zijn voor mij een beetje een wonder. Om te vergelijken, in Tsjechië heeft het geen zin om erover te klagen, er is zelfs geen instantie die zorgt voor betere service aan de klanten.

Ik ben niet van plan om het idee te vormen dat hier, in Nederland, alles goed gaat en in Tsjechië alles fout. Voor mij en ook voor al mijn Tsjechische en Poolse vrienden hier, is de Hollandse politiek voor vreemdelingen net een nachtmerrie. We zijn hier bijna 5 maanden maar we hebben nog steeds geen verblijfsvergunning, werkvergunning, sofi-nummer en het lijkt erop dat dit ook in de komende maand niet zal veranderen. We kunnen niets extra's verdienen zoals onze studiegenoten uit EU-landen kunnen. We zijn op het ogenblik afhankelijk van de welwillendheid van een Hollandse beambte! In het begin van ons verblijf werd een procedure gestart: er werd een röntgenfoto gemaakt i.v.m. tuberculose en vanaf dat moment is het wachten en wachten. Ons werd meegedeeld dat het niet toegestaan is om te klagen. Klachten zijn pas mogelijk na 6 maanden wachten.

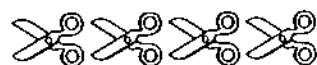
Wat is mijn opvatting na 5 maanden leven in een 'Europees' land? Ik wil graag dat mijn vaderland een lid wordt van de Europese Unie vanwege dit grote verschil dat nu zo belangrijk is: ik wil het recht hebben om te klagen en er zeker van zijn dat er iemand is die er notitie van neemt.....

Libuše Kolouchová (1978, Velké Meziříčí) is een 5e-jaars studente rechten van de Karels Universiteit in Praag, die in het kader van het Socrates-programma een jaar in Utrecht studeert speciaal in Europees recht.

Paulien Plaisier

*-**-*

VAN EN OVER TSJECHIË en SLOWAKIJE

(Deze rubriek bevat informatie uit Internet en enige binnen- en buitenlandse media. De informatie is afkomstig van Guus Molenaar en Bert Marcus. Het onderdeel 'Slowakije' werd geleverd door Sytse Knypstra. De redactie maakte een keuze.)

UIT DE KNIPSELMAP

Dieven maakten 200 zeldzame en kostbare munten buit bij een inbraak in het Westboheems museum in Pízen. De collectie maakte deel uit van de expositie "duizend jaar Tsjechische munten". Het alarmsysteem ging niet af.

Praag zal de import van rundvleesproducten uit alle landen, behalve Zweden, Finland en Griekenland, verbieden. Dit in een poging BSE buiten de deur te houden. Bloedbanken zeggen dat ze donoren zullen weren, die tussen 1980 en 1996 in Engeland of Frankrijk gewoond hebben.

Een bankrover schoot twee klanten in de Investiční a Poštovní banka in Praag 10 neer toen hij met de buit wegluchtte. Een man stierf. De politie zoekt de verdachte die met rode verf besmeurd moet zijn, vanwege een verborgen pakje in de zak.

Met de korte en donkere dagen lijden weer veel mensen aan depressiviteit.

Het betreft zowel buitenlanders als Tsjechen. De Prague Post beschrijft de achtergronden en geeft een aantal hulpadressen.

Er is veel ongenoegen over de arrestatie op 12 januari in Havana van het parlements lid Ivan Pilip en Jan Bubeník, voormalig studentenactivist. Beiden werden door de Cubanen gearresteerd als vermeende spionnen voor de Amerikanen nadat ze een ontmoeting gehad hadden met Cubaanse dissidenten. Ondanks alle protesten blijft Cuba onvermumbaar, het onderzoek kan wel drie maanden duren en zolang blijven ze gevangen. Er zijn al meerdere incidenten tussen beide landen voorgevallen, nadat de diplomatieke status tot zaakgelastigden waren teruggebracht in 1993 omdat Cuba zijn schulden niet wilde regelen.

Het plan van de Republiek om voor het symbolische bedrag van 1\$ de Bohemian National Hall in New York te kopen van de BBLA (Bohemian Benevolent & Literary Association) is op een ruzie uitgelopen. De bedoeling is om voor 235 miljoen Kč te investeren en het in 1896 door Tsjechische immigranten gebouwde, vijf verdiepingen tellende gebouw met balzaal, te bestemmen voor commerciële en toeristische doeleinden. De Amerikaanse Tsjechen vrezen dat zij de controle over het gebouw gaan verliezen en hebben een proces aangespannen.

De kerncentrale in Temelin blijft in het nieuws nu de centrale wegens turbineproblemen is stilgelegd. Koren op de molen van de Oostenrijkers en milieu-activisten. Nieuwe demonstraties bij de grensovergang.

Zakenman Miroslav Jandora uit Brno opende een website (www.rypak.cz) en vraagt de bezoekers de grootste figuur uit de politiek aan te wijzen. Het mag dan ook geen verwondering wekken dat minister-president Zeman (58%) en parlementsvoorzitter Klaus (11%) de lijst aanvoeren. Voor herhaalde onbeschoutheid en als grootste boer krijgt Zeman een onderscheiding (rypák roku 2000). Jandora geeft toe dat e.e.a. niet erg fijnzinnig is, het is weliswaar een grap maar hij hoopt ook dat politici zich beter gaan gedragen.

Het krijgen van een baby is al duur, maar een nieuwe wet maakt het voor buitenlanders nog erger. Een in Tsjechië geboren baby krijgt niet automatisch een permanente verblijfsvergunning. Derhalve hoeven zorgverzekeraars geen contracten te sluiten en kraamklinieken brengen de ouders gemiddeld 20.000 Kč in rekening.

De wet wordt door ouders en mensenrechten advocaten discriminerend genoemd.

President Schuster van Slowakije kreeg waardering van de Sudeten-Duitsers toen hij het weggagen van dit volk na de oorlog een tragische vergissing noemde. Weliswaar wil ook hij de omstreden Beneš-decreten niet herroepen, maar Sudeten-voorman Johann Boehm waardeert de openheid en bereidheid tot samenwerking van de president.

Tsjechische fruittelers behaalden een recordoogst in 2000. De toename zat vooral in appels, vervolgens peren, perziken en kersen. Een afname was er bij de abrikoos, aalbes en pruimen.

De Jindřichská straat werd met kunstsneeuw bedekt en gefilmd als Zürich in de winter. Matt Damon filmt "The Bourne Identity", naar de bestseller van Ludlum.

De komende 6 maanden worden 8 nieuwe Tsjechische films verwacht. Jan Švankmajer's film *Otesánek* (gulziggaard) zal 24 januari in première gaan.

Het Britse ministerie van buitenlandse zaken heeft gemeld dat het volgend jaar niet langer de 8 British Councils in de republiek wil financieren, i.v.m. de hoge kosten. Ze hoopt de centra bij Tsjechische instellingen onder te brengen.

Doktoren hopen met een oogoperatie het gezichtsvermogen bij Polly, een 14-jarige baviaan in de dierentuin van Brno, te herstellen. Polly krijgt menselijke lenzen, zodat ze voor haar nageslacht kan zorgen en geen outcast meer is in de bavianengemeenschap.

Beeldhouwer František Janda gaf een beeld van Jan Palach aan de Tsjechische ambassade in België. Brussels burgemeester Jacques Vandenhoute gaf een speech bij de onthulling van de buste, en noemde Palach's daad een aangrijpend vrijheidssymbool voor de jeugd.

Dirigent Steven Richmond zal de 4 jaarlijkse Dvořák Day in New York op 11 februari leiden. Het Nostlitz strijkkwartet zal ook werken van twee andere Tsjechische componisten uitvoeren.

In een poging particulier bezit te vrijwaren van vandalisme heeft het stadsbestuur van Praag besloten samen te werken met graffiti schilders in het aanwijzen van plaatsen waar dit mag. Afgelopen jaar kostte het verwijderen van graffiti 9 miljoen Kč.

TV's Nova's directeur Vladimír Železný's particuliere kunstcollectie kan op maandagen, na afspraak, gezien worden in het Dům U Zlaté husy in de Dlouhá Třída 12. Het gaat vooral om werk uit de 1e helft van de 20e eeuw.

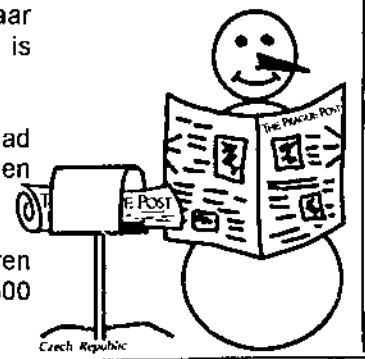
In een geruchtmakende zaak is de voormalige internationale tennisspeler en zakenman Milan Šrejber (37) veroordeeld tot ruim 5 jaar gevangenisstraf wegens handel met voorkennis. De Praagse rechtbank verbood hem ook om 5 jaar lid te zijn van besturen van rechtspersonen en handelsmaatschappijen.

10-16 jan. PP en Internet

Er zitten nu 23547 mensen in de gevangenis, 1578 minder dan een jaar geleden. De totale capaciteit van de Tsjechische gevangenissen is 20.237, wat veel spanning geeft.

De eerste 44 asielzoekers hebben het nieuwe kamp in Kostelec nad Orlicí betrokken. Dit kamp is volgens West-Europese normen ingericht en zal plaats bieden aan 400 personen.

De Tsjechische bevolking krimpt. In 2000 werden 91.200 kinderen geboren en stierven er 108.700 personen. In 1999 werden er 89.600 kinderen geboren en stierven er 109.700.

Veel belangstelling in de media rond de Tsjechische Televisie. Het opstappen van de directeur en het ontslag van de Televisieraad wordt als een verzwakking van de positie van de politiek gezien en in het bijzonder van parlamentsvoorzitter Klaus. De 4-partijen coalitie, die bij de senaatsverkiezingen al een grote overwinning behaalde (2 zetels tekort voor een meerderheid) maakt zich klaar voor de parlamentsverkiezingen in 2002.

Meer dan 600 nieuwe Rooms- en Grieks-Katholieke kerken zijn sinds 1990 in Slowakije gebouwd. Voor 1989 waren er in het hele land 2550 kerken, nu dus ruim 3200. De meeste zijn door de gelovigen zelf gefinancierd, wat volgens de journalist aangeeft dat het Geloof toeneemt.

De eerste opera van Martinů, Voják a tanečnice (soldaat en danseres), werd in de Státní Opera na 50 jaar weer opgevoerd. De uitvoeringen waren op 21, 28 jan, 7 februari. Prijzen vanaf 400 – 950 Kč.

In 2000 bezochten 88 miljoen bezoekers de republiek, 3 meer dan in 1999, aldus het Statistisch bureau. De reisorganisaties verwachten dit jaar verdere groei.

Op de beurs verloren afgelopen jaar de mijnaandelen 26% van hun waarde, staal 23% en de industrie 22%. De bouw en de elektronica wonnen daarentegen ruim 30%. Analisten verwachten dit jaar dat de aandelen op de Praagse beurs met 25% kunnen stijgen i.v.m. de verwachte privatisering en nieuwkomers.

De regering ontwikkelt een plan om Russische bedrijven hun schuld (3 miljard \$) te laten voldoen door levering in natura van elektriciteit, gas, olie en handelsartikelen.

Český telecom gaat in 2002 de telefoonnummers wijzigen en zal dit jaar het publiek via een campagne daarop voorbereiden. De mobiele nummers krijgen een ander voornummer. Eurotel wordt 072, Radio-Mobil (Paegas) wordt 073 en Český Mobil (Oskar) wordt 077.

Uit Carolina:

Het Tsjechische mannen handbalteam heeft de openingswedstrijd tegen Portugal met 19-29 verloren op de Wereldkampioenschappen in Montpellier, Frankrijk.

Premier Zeman had in Beieren een ontmoeting met de directie van BMW. De autofabriek wil een bedrag van 20 miljard Kč investeren in een fabriek in Tsjechië, met een productie vanaf 2004 van 200.000 auto's per jaar en met werk voor 3000 personen. Een mogelijke concurrent zou Hongarije kunnen zijn. Op zijn eendaags bezoek sprak Zeman ook met Edmund Stoiber, premier van Beieren, over de Sudeten-kwestie en had hij als eerste Tsjechische minister een gesprek met Sudeten-voorman Boehm. Tot nu toe wilden de Tsjechen alleen met de federale regering in Berlijn over deze kwestie spreken. Afgesproken werd tot de vorming van een forum. Zeman zei nog dat het forum zich niet bezig zal houden met eigendomsclaims. Die kwestie was volgens hem gesloten.

Bijna 54.000 mensen gingen met vervroegd pensioen afgelopen jaar, terwijl daarnaast nog 39.000 personen regulair met pensioen gingen. Dit zijn meer mensen dan de Staat wil, het betreft hier meestal mensen die hun baan kwijtgeraakt zijn en niet meer een nieuwe baan willen zoeken. Aangezien e.e.a. de staat veel geld kost, wil men het later met pensioen gaan financieel aantrekkelijker maken.

Op 19 januari kwamen de presidenten van de 4 zgn. Visegrad-landen bijeen in Polen. Zij spraken over verdergaande samenwerking en de integratie binnen de EU. Bovendien spraken zij hun solidariteit uit met de Tsjechische gevangenen in Cuba.

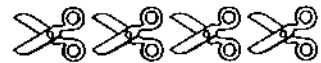
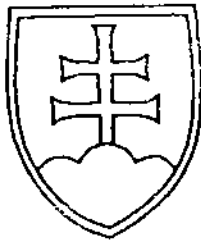
Ook minister van buitenlandse zaken van Slowakije Eduard Kukan en diverse Slowaakse politici boden hun hulp in deze zaak aan.

Landheer in Tsjechië

Niks Hollandse zuinigheid van afknippen en beknijsen op nog een vierkant metertje. Zo begint Ton van Dijk in de reisspecial van HP/De Tijd van 19 januari zijn artikel over Tsjechische huizen met grote veranda's, balzalen en keldergewelven waar wel een zwembad in kan. Voor prijzen die in Nederland nauwelijks voorstelbaar zijn. En dus dijen de Nederlandse kolonies uit. Nogal wat landgenoten blijken hun hart in Tsjechië verloren te hebben, een hart dat in deze gevallen overigens vaak in de kontzak lijkt te zitten. De lyrische beschrijving van wat in Tsjechië te koop is, wekt het vermoeden dat deze nieuwe vorm van 'kolonialisme' in Tsjechië wel eens ergemis zou kunnen opwekken. Jammer eigenlijk.

*_*_*

SLOWAKIJE

Fico nieuwe ster aan politieke firmament

Robert Fico, die twee jaar geleden uit de socialistische SDL is gestapt en een eigen partij, Smër (de Richting), heeft opgericht is de politicus die volgens de opiniepeilingen het grootste vertrouwen van de bevolking geniet. Ook in Rusland ziet men zijn ster rijzen. De ambitieuze politicus heeft in januari een bezoek gebracht aan Rusland, waar hij op zeer hoog niveau is ontvangen, hoewel hij in feite slechts een eenmansfractie in het parlement vertegenwoordigt.

Bestuurshervorming stagneert

Voor de fluwelen revolutie was het bestuur eenvoudig geregeld: de staat had vrijwel alles te zeggen; de lagere overheden hadden nauwelijks bevoegdheden en geen geld. Die toestand is na tien jaar democratie nog niet veel anders. Bij haar aantreden, twee jaar geleden, had de regering-Dzurinda grootste plannen voor het decentraliseren van het bestuur. Een regeringsgevolmachtigde, Viktor Nižňanský, werd benoemd, die vol energie plannen maakte. Toen de politici echter de plannen in concrete wetsvoorstellen moesten omzetten, stagneerde het proces. Allerlei partijpolitieke belangen gingen een rol spelen. De socialistische SDL bijvoorbeeld wilde minder vergaand decentraliseren en de partij van de Hongaarse minderheid wilde dat van één van de nieuwe provincies de grenzen zo zouden lopen dat Hongaren er een aanzienlijke minderheid zouden vormen. Wegens de besluiteloosheid en de ruzies tussen de politici in Bratislava dreigt het hele hervormingsproces te verzanden. De Europese Commissie heeft er in haar beoordelingsrapport van eind 2000 op gewezen dat bestuurshervorming voor Slowakije cruciaal is in verband met toetreding tot de Europese Unie, maar ook omdat allerlei Europese projecten niet met de centrale, maar met lokale overheden als partners moeten worden uitgevoerd.

HANS DE GROOT

bedrijfsadviseur
handelsbemiddeling Nederland-Slowakije
tolk- en vertaalwerk Nederlands-Slowaaks v.v.
vervaardiging web-sites

reisadviezen Slowakije
bemiddeling en reservering accommodatie

Gagarinova 2169/14 tel/fax : 00421 845 5864310
02601 Dolný Kubín GSM : 00421 905 358470
Slovenská Republika

www.hansdegroot.sk e-mail : hdegroot@nextra.sk

Economische vooruitzichten gunstig

Premier Dzurinda is optimistisch over de economische ontwikkeling van Slowakije. De directe buitenlandse investeringen zijn drastisch toegenomen, van 359 miljoen dollar in 1999 tot zo'n anderhalf miljard dollar in het jaar 2000. Bovendien vertoont de werkloosheid een dalende tendens.

Systse Knypstra

*_*_*

VAN EN OVER TSJECHIË en SLOWAKIJE – DIVERSEN

Weer een koning voor Bohemen?

De Anglo-Tsjechische schrijver Benjamin Kuras, auteur van o.m. *Czechs and Balances* en *As Golems Go*, vroeg zich rond de jaarwisseling in *The Prague Post* af of de Tsjechen niet zouden moeten terugkeren naar de Koninklijke Weg. Hij bedoelt daarmee niet de in stadsgidsen aanbevolen historische wandeling, maar een staatkundige verandering. De wankelende gezondheid van president Havel enerzijds en de groeiende irritatie over zijn moralistische bespiegelingen anderzijds maken dat er intensiever nagedacht wordt over de opvolging van Havel. De wars van elke ethiek lijkende oud-premier Klaus heeft de sterkste papieren om het hoogste staatsambt eerlang te bekleden. De één en al ethische Tomáš Halík heeft de voorkeur van de president, die overigens ook de inmiddels teruggetreden Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Madeleine Albright (geboren Korbelová) heeft aanbevolen. De Tsjechische president wordt niet direct door de kiezers gekozen, maar door 'gekozenen'; de volksvertegenwoordiging treedt op als een kiescollege. Niet voor iedereen is dat een garantie dat de juiste persoon zijn intrek op de Praagse Burcht kan nemen.

Kuras wil niet uitsluiten dat de Tsjechische wetgevers de koninklijke weg gaan bewandelen. De royalistische beweging is de laatste tien jaar 87 maal sterker geworden en telt inmiddels 87 leden. Voor de monarchie pleit dat de Europese monarchieën de meest stabiele democratieën zijn. Spanje is een lichtend voorbeeld (zonder een 'lichtend pad' te zijn!). Veel Tsjechen zouden de huidige president om die reden tot koning willen verheffen, maar Václav heeft geen nazaten.

Maar Kuras weet wel een uitstekend gekwalificeerde persoon voor deze positie, één die de gangen van de Praagse Burcht al kent: Charles Windsor, zijn CV bevat functies als Prins van Wales en Hertog van Cornwall. Hij is ook een hoogst deskundige onbespoten landbouwer en hij zet zich in voor de instandhouding van allerlei goede traditionele zaken. Daarom kreeg hij al eens de Jiří z Poděbrady-prijs. Thuis lijken de kansen om ooit de troon te bestijgen eerder te verminderen, de Britse regering maakt zich op om te gaan zagen in de poten onder de troon. Als voorzitter van de Koninklijke Maatschappij voor de Instandhouding van Traditionele Bieren schijnt Charles voorkomen te hebben dat Budvar opgeslokt is door het Amerikaanse bierconcern Anheuser-Busch dat nep-Budweiser tapt. Kuras stelt dat Charles hierdoor meer voor het Tsjechische volk heeft gedaan dan alle post-communistische politici bij elkaar.

Kuras heeft helaas een legalistisch argument ten faveure van prins Charles over het hoofd gezien. Charles stamt af van de Boheemse Winterkoning. Na het kinderloos overlijden van Queen Anne (uit het Huis Stuart) ging de Britse kroon over op het Huis Hannover dat via een dochter, Sophia, afstamt van de Winterkoning. Via koningin Victoria stamt Charles weer af van het Huis Hannover. Als een soort 'Wiedergutmachung' van de slag bij de Witte Berg zou prins Charles in aanmerking kunnen komen voor de Boheemse troon. Als Karel uiteraard. Maar de 'hoeveelste'? Er is iets te zeggen voor Karel IV.

Lezers die nog echt geschiedenisles gehad hebben, zullen ongetwijfeld opmerken dat er in 1346 reeds een Karel IV was. Maar 'IV' was die Karel's nummer als Duits keizer, als koning van Bohemen was hij eigenlijk Karel I. De laatste Oostenrijkse keizer (Karl I, 1916-1918) was de derde Karel op de Boheemse troon. Een nieuwe koning Karel kan dan als Karel IV geregistreerd worden.

Prins Charles zou zich in de Tsjechische volksaard kunnen verdiepen door *Švejk* te lezen; er bestaat een uitstekende Engelse vertaling van Sir Cecil Parrott, een vroegere Britse ambassadeur in Praag, die ook een biografie van Hašek, *The Bad Bohemian*, heeft geschreven.

Of in de suggestie van Kuras echt iets zit, durf ik vooralsnog niet te onderschrijven en als zijn kandidaat al een rol in de opvolgingsstrijd mocht spelen, dan verwacht ik dat die rol beperkt blijft tot één in een Boheemse Successie Bieroorlog. Daar zal veel vloeien, maar zeker geen bloed.

Bert Marcus

De stroman (Slaměnik)

De afgebeelde figuur is een slaměnik (stroman), één van de vele figuren uit een carnavalsoptocht die traditiegetrouw op één van de laatste dagen vóór de vastentijd gehouden werd.

De stroman heeft een zwart gezicht, een kunstig gevlochten strohoed die versierd kan zijn met linten en papieren bloemen en in zijn hand een gevlochten karwats van stro (slaměný karábac) waarmee hij, als het mee zat, de jonge meisjes achtervolgde, hun gezichten met roet zwart maakte en dan een dansje maakte in de sneeuw.

Op zijn beurt werd hij belaagd door de vrouwen die de strosproeten uit zijn rok plukten om die in de ganzen-nesten te leggen waardoor men verzekerd was van een gezonde en overvloedige 'leg'.

De tekening is gemaakt door Kamila Skopová uit Chrudim, een streek waar tradities nog levend zijn. Kamila Skopová is ook een van de samenstellers van het unieke videofilmje 'České Vánoce na Veselém Kopci', in 1983 opgenomen in het openluchtmuseum (Skanzen) van Veselý Kopec, dat te zien was op de voorbije tentoonstelling van Tsjechische kerstgroepen in het Belasting- en Douane-museum in Rotterdam.

Ik kwam deze tekening tegen in de 'Strobrief', de ledenbrief van de Corn Dolly Kring, een groep die het ambacht en de kunst van het strovlechten in Nederland in ere houdt. Voor inlichtingen over activiteiten en cursussen kan men zich wenden tot Gineke Loman tel: 0591 381802.

Paulien Plaisier

-.*

WIST U DAT ?

Kinderen van buitenlandse ouders recht hebben op gratis onderwijs in hun eigen taal? Taalschool Nijmegen start bij voldoende belangstelling met een cursus Tsjechisch.

Kinderen van Tsjechische afkomst in de leeftijd 5-11 jaar krijgen gratis twee lessen per week, buiten de schooltijden. (Eenmalig inschrijfgeld fl. 27,50 incl. lesmateriaal). Les op alle niveaus, afhankelijk van de kennis van de leerlingen.

Er wordt tevens een cursus aangeboden voor andere leeftijdsgroepen, deze betalen wel een eigen bijdrage:

12-18 jaar	fl. 75,- per jaar
19-23 jaar	fl. 150,- per jaar
24+ jaar	fl. 225,- per kwartaal

Informatie en aanmeldingen bij:
Taalschool Nijmegen
St. Stevenshofje 28 - 29
6511 VZ Nijmegen
024 - 379 06 45
info@taalschool.nl

of bij de docente:

Hana Kulišánová
0573-461653
Hana.kul@freeler.nl

(Toeristisch) nieuws uit Slowakije

Ik zal me zelf eerst eens weer voorstellen, want het is al lang geleden dat ik iets geschreven heb en sinds die tijd zijn er al aardig wat nieuwe leden bij gekomen.

Ik woon sinds 1990 (dus net na de val van het communisme) permanent in Slowakije en ben getrouwd met een Slowaakse vrouw. We hebben twee kinderen, een zoontje van 10 en een dochtertje van 4. We wonen in het stadje Dolný Kubín (20 000 inw.) in de streek Orava, in het noorden van Slowakije. De streek Orava ligt tegen de Poolse grens aan, net ten westen van de Hoge Tatra.

Het eerste jaar in Slowakije heb ik Engelse les gegeven op diverse basisscholen, vervolgens heb ik twee jaar een kantoorbaan gehad. Toentertijd werd net het BTW-stelsel ingevoerd zoals we dat sinds 1969 ook in Nederland kennen.

Sedert 1994 ben ik geheel eigen baas, met al z'n voor- en nadelen. Ik houd me o.a. bezig met toerisme, handelsbemiddeling en -adviezen, alsmede vertaalwerk (zie ook advertentie elders in dit blad). Het ligt in mijn bedoeling, om maandelijks iets over Slowakije te schrijven.

Lang leve de techniek

Op een zeer ongunstig tijdstip (van 15 t/m 23 januari) lag mijn web-site en e-mail-adres helemaal plat. Indien U geprobeerd heeft te mailen, heeft U de mail waarschijnlijk teruggekregen, met de mededeling „adres onbekend". Gelukkig zijn nu alle problemen weer verholpen en nu maar duimen dat dit niet vaker voorkomt.

Autobaanvignetten 2001

Ten opzichte van het jaar 2000 is er op dit front niet veel veranderd. Maar aangezien er in het jaar 2000 veel veranderd was, en dit niet door iedereen (w.o. ook de ANWB...) juist is weergegeven, zet ik de belangrijkste punten even op een rijtje.

Motorvoertuigen worden in 4 gewichtsklassen onderverdeeld, waarbij het maximaal toelaatbaar gewicht (dus motorvoertuig + bagage + passagiers) bepalend is, en NIET het lege gewicht.

Max. toelaatbaar gewicht	Jaarsticker	15 dg sticker
1/ tot 1500 kg	400 Sk	60 Sk
2/ van 1501 tot 3500 kg incl. aanhanger	900 Sk	130 Sk
3/ van 3501 tot 12000 kg incl. aanhanger	3000 Sk	400 Sk
4/ meer dan 12001 kg incl. aanhanger	6000 Sk	900 Sk

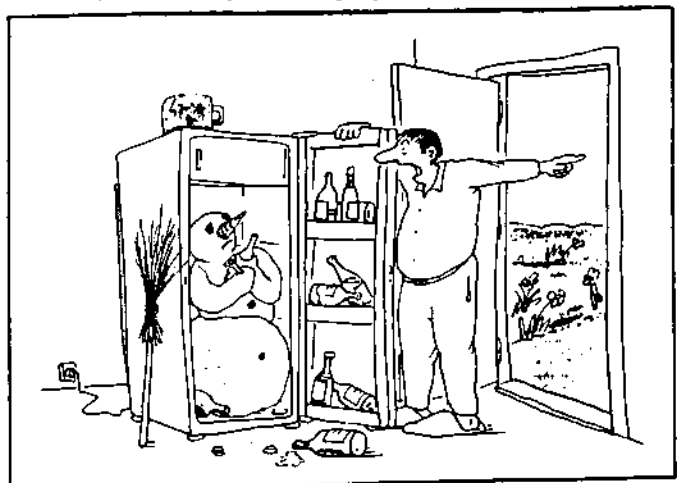
In de praktijk komt het er op neer dat U vrijwel altijd met een 15 dg sticker van 1501 tot 3500 kg kunt volstaan. De meeste auto's blijven niet meer onder de grens van 1500 kg. Wanneer U langer dan 15 dagen in Slowakije verblijft, dan koopt U (maar pas wanneer de eerste sticker zijn geldigheid heeft verloren), een nieuwe 15 dagensticker. In theorie zijn de stickers verkrijgbaar bij grensovergangen, benzine-stations en de grotere postkantoren. In de praktijk ziet het er iets anders uit:

Uw 15 dagen sticker koopt U het beste op een benzine-station. Koop pas, wanneer U hem echt nodig heeft, want er wordt direkt een gaatje ingeponst en de geldigheid gaat dan gelijk in !

Weinig sneeuw

De winter is al een aardig eindje op gang (ik schrijf dit op 28/1), en in het overgrote deel van de wintersport-gebieden kampt men met een gebrek aan sneeuw.

De winter is tot nu toe (veel) te warm en er valt vrijwel geen neerslag in de vorm van sneeuw. De wintersportgebieden die geïnvesteerd hebben in sneeuwkanonnen, etc. zijn nog het beste af. Maar ook daar is de situatie niet ideaal, want er is een temperatuur nodig van -4° Celsius of kouder.

Laten we hopen, dat de tweede helft van de winter wat meer sneeuw brengt, want ondanks geringe steun van de regering zijn er toch veel mensen die het toerisme als een belangrijke bron van inkomsten beschouwen.

Minder Russen

Russen, Wit-Russen en Oekrainers die op (wintersport)vakantie naar Slowakije willen, hebben sinds kort een visum nodig. De visumplicht is ingevoerd, omdat steeds meer inwoners van die landen een toevlucht tot Slowakije zochten, om een beter bestaan te hebben. Maar de vakantiegangers uit bovengenoemde landen en de Slowaakse toeristenbranche zijn de dupe, want hoe verder men naar het oosten gaat, des te langzamer en onoverzichtelijker werken de ambtelijke molens.

Volgende keer :

Onder andere Slowakije op Internet, waar vind ik welke informatie (helaas weinig in het Nederlands).

Hans de Groot

Carpooling

Carpooling

Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

Jan Vrijhof verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Heeft u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Jan dan weten. Zijn adres is: Boerschaplaan 278, 3034 ZE Rotterdam. Tel./fax: 010-412 1714.

Verhuizen naar Tsjechië?

Wij verzorgen op professionele wijze al uw transporten van voordeur (NL) tot voordeur (CZ), inclusief de douane formaliteiten.

Voor inlichtingen: E.H.Trading
Tel. 074-3766120 – Fax: 074-3766125
Mobiel 06-54 78 33 17

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief "AHOJ" kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van ± 650 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 16,50;	bij 5 nrs.	f 80,=;	bij 10 nrs.	f 155,=
1/8 "	f 22,50;	" " "	f 105,=;	" " "	f 205,=
1/4 "	f 33,00;	" " "	f 160,=;	" " "	f 315,=
1/3 "	f 44,00;	" " "	f 210,=;	" " "	f 405,=
1/2 "	f 55,00;	" " "	f 265,=;	" " "	f 510,=
hele pag.	f 93,50;	" " "	f 450,=;	" " "	f 850,=

Bij het plaatsen van illustraties worden de extra opmaakkosten doorberekend.

Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer.
Tel.: 070-3239275, fax: 079-3239836.

MUZIKALE NOTEN

Een weekend Tsjechische muziek in Zaandam op 16, 17 en 18 maart 2001

Vorig jaar organiseerde de muziekschool in Zaandam een landenconcert in Zaandam met het thema Tsjechië en Slowakije. Het enthousiasme waarmee de deelnemers zich hadden voorbereid bracht een aantal docenten op het idee dit concert een vervolg te geven in de vorm van een weekend Tsjechische muziek.

Bovendien is er enorm veel Tsjechische muziek voorhanden die zowel voor beginners als voor gevorderde leerlingen uitstekend bruikbaar is.

Inmiddels zijn de voorbereidingen voor het Tsjechië weekend in volle gang.

Wat gaat er gebeuren?

Als 'opmaat' voor het weekend wordt op **vrijdagavond 16 maart** een concert gegeven waarin de componist Bohuslav Martinů centraal staat.

Op het programma staan:

Otvírání studánek voor vrouwenkoor en solisten begeleid door strijkers en piano onder leiding van Karin Joosen-vanden Bos;

Legenda z dýmu bramborové nati voor gemengd koor en solisten begeleid door blazers, accordeon en piano onder leiding van Marcel Joosen;

Mikeš z hor voor gemengd koor en solisten begeleid door strijkers en piano onder leiding van Karin Joosen-vanden Bos;

Pastorales voor gemengd ensemble onder leiding van Jantien Westerveld.

De koorwerken zullen in het Tsjechisch gezongen worden hetgeen dit concert tot een unieke gebeurtenis maakt.

Het concert wordt gehouden in de Doopsgezinde Vermaning, Westzijde 80 in Zaandam.

De aanvangstijd is 20.15 uur.

Toegangskaarten à fl. 15,- zijn vanaf 26 februari verkrijgbaar bij FluXus, afdeling Muziek, Westzijde 148 te Zaandam, telefoon 075 6356111.

Zaterdag 17 maart bruist het gebouw van FluXus, afdeling Muziek van de activiteiten.

De dag begint om 10 uur met een 'Sing-in' onder leiding van Karin Joosen. Op het repertoire staat Tsjechische koormuziek en de 'Sing-in' is bedoeld voor iedereen die van zingen houdt.

Om 11.15 uur zal de heer Gerard v.d. Leeuw alle deelnemers iets vertellen over Tsjechische muziek, waarna de 'Sing In' wordt vervolgd.

Om 13.00 uur kunnen liefhebbers de dansvloer op voor Tsjechische volksdansen geleid door Saskia Andriessen.

Beginnende instrumentalisten (zowel blazers als strijkers) kunnen van 14.00 uur tot 15.00 uur samenspelen onder leiding van Erik van Deuren. Van 15.00 tot 16.00 is er een samenspel mogelijkheid voor gevorderde blazers en strijkers.

Op een andere plaats in het FluXus gebouw is om 12.00 uur gestart met een workshop liederen voor zangers en zangeressen.

Deze workshop zal worden geleid door mevr. Simona Holubcová; deskundige op dit gebied.

Het is de bedoeling dat het repertoire: Lieder op 1 en liederen op 2 bladzijden van Bohuslav Martinů, Moravische Lieder van Leos Janáček en duetten van Antonín Dvořák, door de deelnemers is voorbereid. Al deze muziek is aanwezig in de bibliotheek van de muziekschool.

Er is een pianist aanwezig maar uiteraard is een eigen begeleider van harte welkom.

Om 12.00 uur beginnen ook de workshops voor de instrumentalisten. Zowel solisten als ensembles kunnen zich inschrijven. Voorwaarde is dat de compositie die gespeeld gaat worden goed is voorbereid. Naast de docenten van FluXus, afdeling muziek zal een aantal musici, gespecialiseerd in Tsjechische muziek, doceren en de workshops begeleiden. Barbara Tanner, pianist en Jan Opšitoš, violist hebben hun medewerking toegezegd.

Behalve als actieve deelnemer kunnen de workshops ook bijgewoond worden door belangstellenden. Luisteraars zijn welkom!

Zondag 18 maart wordt er een generale repetitie gehouden en een concert.

Het concert wordt verzorgd door deelnemers van de diverse workshops.

Het concert vindt plaats in het FluXus gebouw (Westzijde 148 te Zaandam) en begint om 15.00 uur.

Na afloop van het concert is er tot besluit van het Tsjechië weekend een drankje en –uiteraard- een Tsjechisch hapje.

Inlichtingen en inschrijving: FluXus, afdeling muziek telefoon: 075 6356111

Om aan de workshops deel te nemen is het niet noodzakelijk om leerling van FluXus te zijn. Alle liefhebbers van Tsjechische muziek of mensen die (nader) met deze muziek kennis willen maken worden uitgenodigd zich in te schrijven voor deelname.

Aanmeldingen worden op volgorde van binnenkomst behandeld, snel reageren is gewenst.

Chris Gongriep, tel. 075-6123032

Een Moravische middag

Op zondag 1 april 2001 organiseert Blaaskapel "Amatinka" een "Moravische middag" waaraan een tweetal gerenommeerde orkesten deelneemt.

Het is de organiserende kapel wederom gelukt de bijzondere groep aan te trekken die ook in de jaren 1996, 1997 en 2000 als gastorkest is opgetreden tezamen met Blaaskapel "Amatinka".

Onze gastkapel is het absolute toporkest:

"Galánečka" o.l.v. Kamil Barták

Dit orkest bestaat uit 6 personen en komt uit de streek Moravië in Tsjechië en speelt de volksmuziek op een wijze die heel specifiek te noemen is. Een geheel eigen stijl en sound, een bijzondere uitstraling en bovendien technisch, zowel instrumentaal als vocaal, zeer professioneel.

Voor het publiek is het wellicht even wennen aan de klank en de presentatie van dit orkest omdat het muziekrepertoire veelal wordt uitgevoerd door orkesten met een bezetting van 15 tot 20 muzikanten inclusief een zanggroep.

Galánečka brengt de muziek met 4 muzikanten, een zanger en een zangeres. De instrumentalisten bespelen de trompet, de accordeon, de tenorhoorn en de bastuba. Het orkest bestaat uit louter enorm getalenteerde en ervaren beroepsmensen. De leiding is in handen van de jonge en gedreven Kamil Barták die tevens de tenorhoorn bespeelt.

Het bijzondere van de klank en de stijl van het orkest wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het feit dat elk muziekstuk speciaal is gearrangeerd voor dit orkest.

De bekende Moravische componisten en arrangeurs leveren graag een muzikale bijdrage. Ook Kamil Barták hanteert veelvuldig zijn muzikale pen om prachtige muziek te schrijven voor zijn orkest.

Galánečka is de laatste jaren zonder enige twijfel het meest succesvolle orkest van Moravië, hetgeen kan worden aangetoond door de vele optredens in eigen land en in geheel Europa. Het aantal jaarlijkse optredens ligt omstreeks de 300 per jaar. Daarnaast wordt regelmatig de studio bezocht om de prachtige volksmuziek aan de zilveren schijf toe te vertrouwen.

De liefhebber van de blaasmuziek mag deze muzikale middag zeker niet missen.

Naast Galánečka zal ook Blaaskapel Amatinka optreden en het beste uit haar repertoire laten zien en horen. Amatinka speelt in de Super Topklasse van de KNFM.

Het evenement vindt plaats van 14.00 – 17.30 uur in Sociaal-Cultureel Centrum "Gelre's End", Molendijk 1 te Hedel. De entree per persoon bedraagt f 15,- (voorverkoop) en f 17,50 (aan de kassa). Voor nadere informatie en reservering van kaarten kunt u contact opnemen met Theo van Hamond, tel. 073-594 1452, e-mail: TvH-Amatinka@hetnet.nl

A. Dvořák. Stabat mater.

Koor en orkest van de Vrije School Den Haag voerden op 23 juni 2000 in de Antonius Abtkerk te Scheveningen Stabat mater van Antonín Dvořák uit. De uitvoering stond onder leiding van Leo Rijkaart. Als solisten traden op: Ingrid Kapelle (sopraan), Margareth Beunders (alt), Frank Fritschy (tenor) en Nanco de Vries (bas). Van deze uitvoering is een live-opname op dubbel-CD verschenen. De eerste oplage is inmiddels uitverkocht. In de loop van maart verschijnt een nieuwe oplage. Bij het ter perse gaan van deze AHOJ was de prijs nog niet bekend.

Voor eventuele bestellingen verwijzen wij naar De Vrije School, Waalsdorperweg 189, 2597 JB Den Haag. tel. 070-3244300.

Onroerend goed in Tsjechië en Slowakije

Agrarisch, Bedrijfsmatig

Toeristisch, Privé

i.s.m. EX - IM Trade s.r.o

Slovenská 3, Karlovy Vary

Uw NL partner:

Commercial Investigations

Business Centrum Helmond

Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond

tel. 0492 - 510090

fax 0492 - 510537

mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl

Internet www.brabantmarketplace.com/comm-invest

Voor onze aanbiedingen zie ook onder

www.comm-invest.nl

Uw eigen vakantie huis in Tsjechië

Tel. 0547 382142 Fax. 0547 383794

www.czechhomes.com

VAKANTIE TSJECHIË; ADELAARSGEBERGTE

1 of meerdere weken genieten van:

- echte rust
- natuur
- cultuur
- sport (wandelen/fietsen/zwemmen/skiën/langlaufen)
- heerlijk eten
- scherpe prijzen

Wij verhuren en/of bemiddelen:

- vakantiewoningen
- 200 jaar oude boerderij
- kamers (alleen logies)
- pension

Inlichtingen:

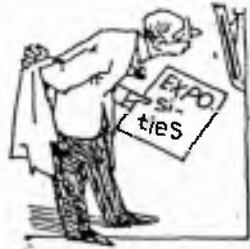
RekBo Czech s.r.o.

P/a. Verhoevenstraat 35, 3818 PK Amersfoort

Telefoon/fax: 033 4650427

Homepage: <http://www.gironet.nl/home/tendam/>

WAT HET OOG STREELT

Tentoonstelling "Magie van het onbekende", een kunstreis door Veenendaal

Hoe heeft de beeldende kunst zich sinds de Wende ontwikkeld in een land als Tsjechië, dat een rijke geschiedenis kent op het gebied van kunst en cultuur. Deze vraag stond centraal toen Ida Kortekaas en Gerard Grimberg, initiatiefnemers en organisatoren van dit project in het voorjaar van 2000 een bezoek brachten aan professionele kunstenaars in de Moravische cultuurstad Olomouc, partnerstad van Veenendaal.

Tijdens dit bezoek ontstond het idee om een drempelverlagende tentoonstelling van Tsjechische kunst in Veenendaal te organiseren. Dit resulteerde in het project "Magie van het onbekende". Het project omvat een tentoonstelling (kunst-route) op een 12-tal locaties in **Veenendaal** in de periode van **16 februari tot 1 april 2001**. Daarnaast voorziet het project in een educatief programma voor middelbare scholen en laat de Tsjechische kunstenaars kennis maken met het Nederlands kunstklimaat.

Voor de tentoonstelling zijn meer dan 400 werken geselecteerd van 19 kunstenaars. Er is geprobeerd om een zo gevarieerd mogelijke tentoonstelling samen te stellen, waarbij niet uitgegaan is van een vooropgezet idee over een bepaalde thematiek of tendens in de hedendaagse kunst.

Vertegenwoordigd zijn schilder-, teken- en beeldhouwkunst, grafiek, fotografie, video, keramiek en glaskunst. Diverse kunstenaars genieten internationale bekendheid; anderen hebben zelden of nooit hun werk in het buitenland geëxposeerd.

De kunstenaars geven op onbevangen wijze een beeld van deze wereld en tonen wat emoties, liefde, geluk, blijdschap, seks, kleur, licht, geweld, oorlog en vrede voor hen op dit moment betekenen.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling is een kunstagenda/catalogus gemaakt, die voor f 19,95 op o.a. de tentoonstellingslocaties, het VVV-kantoor, boekhandel "van Kooten" (Zandstraat 143) en Bruna (Paddestoelenlaan) te verkrijgen is.

Voor meer informatie kunt u bellen met Stichting Kunst Aktief: 0318-524879 (Ida Kortekaas) of 0318-529854 (Gerard Grimberg).

Memories, tentoonstelling tot 14 mei 2001 in het Comenius Museum

Memories is de titel van de huidige tentoonstelling in het Comenius Museum. Acht hedendaagse kunstenaars uit Oost en West Europa tonen met hun werk hoe een (jeugd)herinnering op zeer uiteenlopende wijze onderwerp kan zijn van een kunstwerk. De ene kunstenaar gebruikt zeer persoonlijke herinneringen als inspiratiebron terwijl de ander meer algemene, voor ieder mens geldende herinneringen probeert uit te beelden. Bovendien zal de een het gevoel of de sfeer die bij een herinnering hoort, proberen over te brengen, terwijl de ander dit slechts als uitgangspunt voor verdere verbeelding gebruikt.

Naarden

Uitgebreide informatie over de tentoonstelling publiceerd wij in AHOJ van januari jl.

Comenius Museum, Kloosterstraat 33, Naarden-Vesting; tel. 035-6943045.

Openbaar vervoer: NS Naarden-Bussum: bus 136, halte Burg. Wesselingplein.

Ook treintaxi mogelijk. Open: di-zo: 13.00-16.00 uur.

Foto-expositie "ROMA IN TSJECHIË"

Van 29 maart t/m donderdag 28 juni 2001, RASA, Pauwstraat 13, Utrecht

Joyce van Belkom fotografeerde in november 2000 in opdracht van RASA Roma-zigeuners in het Tsjechische Brno. Daarnaast bezocht ze Roma-gemeenschappen in Ostrava, na Praag en Brno de grootste stad van Tsjechië. Er is een panorama van de beroemde Bratislavskastraat in Brno te zien, waar veel Roma wonen. De expositie toont beelden van het straatleven in Roma-wijken en van het dagelijks leven van de musici die optreden tijdens het festival. Van Belkom (1973) is freelance-fotograaf en werkt onder meer voor NRC Handelsblad. Ze maakte eerder reportages over Roma-zigeuners in Roemenië en Macedonië.

ONZE BOEKENPLANK

Wat is dat voor een grafsteen?

Dit is de titel van een boekje over de joods begraafplaats in Turnov, de plaats waarmee Reeuwijk sedert 1991 een vriendschapsband heeft.

Dr. K. Jongeling, drs G.J. Jongeling-Vos, Dr. H. Neudecker en enige anderen actief in de Vriendschapsband Turnov-Reeuwijk, stelden dit boekje samen in samenwerking met mensen in Turnov. Op 24 oktober j.l. bood burgemeester Bauer van Reeuwijk het boekje aan zijn collega Hejduk van Turnov aan tijdens een voor die gelegenheid belegde bijeenkomst in Turnov.

Al langere tijd werd aan het boekje gewerkt. Tijdens een bezoek in het kader van de voorbereiding van de vriendschapsband tussen Reeuwijk en Turnov werden Reeuwijkse delegatieleden getroffen door de verwaarloosde staat van de joodse begraafplaats. Uit gesprekken en informatie van o.a. de Vrienden van Turnov en het streekmuseum werd het verhaal over de joden en de begraafplaats in Turnov duidelijker. Het idee ontstond toen hierover een boekje uit te geven.

Er is een aantal jaren aan het boekje gewerkt: informatie verzamelen, foto's maken en vertalingen opstellen. De publicatie bevat hoofdstukken over de geschiedenis van de joden in Tsjechië en in Turnov, over joodse begraafplaatsen en begrafenisgebruiken, over de grafstenen alsmede een geïllustreerde beschrijving van 30 grafstenen uit de achttiende en negentiende eeuw. Het 40 pagina's tellende boekje bevat in totaal 40 foto's.

De auteurs hopen met dit boekje een bijdrage aan de verdere uitbouw van de vriendschapsband tussen Reeuwijk en Turnov geleverd te hebben en ook aan de kennis van de joodse geschiedenis van Turnov.

De titel van het boekje is ontleend aan 2 Koningen 23:17, waarbij koning Josia wordt verwezen naar het grafteken van de profeet die uit Juda is gekomen en die de hervorming van Josia heeft voorzien.

Unipress in Turnov heeft het boekje gedrukt, de Tsjechische oplage telt 500 exemplaren, de Nederlandse 250.

De Nederlandstalige editie is verkrijgbaar via de Stichting Vriendschapsband bij Jan & Baukje Boonstra, Bloeme 11, 2811 AM Reeuwijk tegen de prijs van f 10,- (excl. verzendkosten).

Bestellingen schriftelijk op genoemd adres of per e-mail naar: baukje_b@dds.nl.

De Slegte-varia

Magris, Claudio. Donau (Prometheus, 1997) f 12,90.

De Italiaanse schrijver Magris volgt in negen hoofdstukken de loop van de Donau, van de bronnen in Baden-Württemberg tot aan de Zwarte Zee. Hierbij maakt hij ook een innerlijke reis; 'een postmodernistische zoektocht naar de zin van het leven en de geschiedenis'. In het vijfde hoofdstuk belandt Magris in Bratislava van waaruit hij een kleine omzwerving in Slowakije maakt.

De oorspronkelijke Italiaanse uitgave verscheen in 1986.

Bier- en Caféverhalen

Exclusief geschreven voor Hertog Jan door bekende Nederlandse auteurs

Brouwerijen bedanken hun klanten soms met een literaire verrassing. Ruim een jaar geleden kon de aanschaf van een dozijn pipjes Brand Bier een boekenbon opleveren. Onlangs tapte Hertog Jan Bieren uit een ander vaatje en vulde een tien-flessenkarton aan met een boekje met bier- en caféverhalen van Nederlandse auteurs, zoals Mart Smeets, A.C Baantjer, Yvonne Kroonenberg en Simon Carmiggelt.

Met één van de verhalen - 'Twee liter Smíchov, kastelein!' van Martin Šimek - overschrijdt de brouwerij de grens door Praags bier een rol te laten spelen.

Hertog Jan Bieren schuwt de Tsjechische connectie in meer opzichten niet. Bij de herinnering aan de betekenis van Hertog Jan I van Brabant voor de traditionele biercultuur wordt verwezen naar zijn Latijnse naam Jan Primus of Cambrinus. Die laatste naam kennen we weer als die van de buurbrouwerij van Prazdroj in Plzeň. Op het achteretiket van de Hertog Jan pilsbierjes wordt soms vermeld dat het bier gebrouwen is met echte Saazer hop. Uit het Boheemse Žatec dus, hop die in meer dan één opzicht met (een eerste?) liefde werd geogost.

De in Praag geboren 'Rasende Reporter' Egon Erwin Kisch beschrijft de hopoogst in zijn verhaal 'Als Hopfenpflücker ins Saazer Land' (opgenomen in Band 2 van zijn bij Aufbau Verlag in Berlijn en Weimar verschenen verzameld werk).

Een Hertog Jan-drinker zou een vertaling van die reportage zeker savoureren.

Bert Marcus

ALLERHANDE

Eten en drinken in Tsjechië

(Uit de nieuwsbrief van de Stichting Stedenband Hoorn-Příbram nemen wij onderstaande wetenswaardigheden over – red.)

Als u bij Tsjechen op bezoek gaat, zult u vaak eten aangeboden krijgen. Wees niet verbaasd als de gastheer/vrouw zelf niets neemt, dat eten hebben zij dikwijls speciaal voor u gemaakt.

Tsjechische eetgewoontes en gebruiken

Het Tsjechische ontbijt (snídaně) is hetzelfde al het Nederlandse. Rond 10 uur wordt er koffie gedronken (svačina), waarbij vaak ook iets wordt gegeten. De lunch (oběd) is in Tsjechië een warme maaltijd. Door de week eten veel Tsjechen in kantines, omdat in de meeste gezinnen de man en de vrouw werken. De avondmaaltijd (večeře) bestaat vaak uit brood.

In het weekeinde is de lunch een familie-aangelegenheid. De lunch wordt dan uitgebreid met soep en een toetje. In Tsjechië wordt veel vlees en beduidend minder groente gegeten, omdat groente nog steeds ontzettend duur is. De Tsjechische specialiteit is braadstuk van varkensvlees, witte kool en noedels (knedlíky), in plakken gesneden meelballen). 's Zomers wordt er veel fruit gegeten.

Uit eten

U kunt in Tsjechië bij verschillende soorten eetgelegenheden terecht:

Bufet is een zelfbedieningszaak waar u staande warme of koude hapjes eet.

Cukrárna is een taartjeswinkel waar u ook koffie, thee of limonade kunt drinken. Soms kunt u de taartjes ook mee naar huis nemen.

Hospoda is een typisch Tsjechisch bierlokaal waar u tevens een eenvoudige maaltijd kunt nuttigen.

Kavárna is een koffiehuis. Hier kunt u iets eten en drinken (ook alcoholische dranken).

Restaurace. Restaurants worden verdeeld in vier categorieën. In restaurace uit de eerste en tweede categorie kunt u goed eten. Restaurace uit de derde en vierde categorie zijn eerder kroegen.

Bistro is een zaakje waar u vooral koude gerechten kunt eten.

Vinárna is een wijnbar of restaurant. Deze etablissementen zijn vaak zeer romantisch ingericht en bevinden zich met name in de oude stad van Praag.

Koliba (herdershut) is een buitenrestaurant, waar veelal het vlees op de grill wordt bereid.

Volkstelling; Tsjechië telt visite mee

Toeristen die op 1 maart in Tsjechië verblijven zijn verplicht mee te doen aan de dan te houden volkstelling. Ook buitenlanders die in het land wonen moeten een (deel van de) vragenlijst invullen. Op niet-meedoen staat een boete. *(Algemeen Dagblad van 17-02-2001)*

Uitleenvoorwaarden van de klederdrachtfoto's:

- de fotocollectie kan na overleg geheel of gedeeltelijk voor een vast te stellen periode geleend worden;
- de foto's moeten gehaald worden in Rotterdam en daar ook weer terug gebracht worden;
- voor het lenen wordt in principe geen vergoeding gevraagd, wel moet geleden schade vergoed worden, ook in het geval van diefstal.

Tarieven hiervoor zijn : vervangen van lijst ca. f 30,- (wissellijst 50x60 cm)

vervangen van foto ca. f 40,- voor een nieuwe afdruk. Samen zou dat ca. F 70,- zijn.

- Uitleen adres : Paulien Plaisier-Hallmann, Avenue Concordia 61, 3062 LC Rotterdam;
Tel:010 4129527; e-mail: paulien.plaisier@soneramail.nl

Gun uzelf eens de tijd voor een gezond en ontspannend verblijf in het prachtige Kuurhotel Richmond of het Sanatorium Kriván, beide in Karlovy Vary, Tsjechië.

Naast een aangepast programma afhankelijk van uw wensen kunt u genieten van de gezellig sfeer in de oudste kuurstad van Centraal-Europa.

Velen gingen u voor en komen regelmatig terug.

Verblijf in luxe kamers met prima verzorging uit de Boheemse keuken
Interessante excursies en ontspanningsmogelijkheden op het gebied van
Cultuur - kunst - muziek en historie

Vragen? ☒ Commercial Investigations
Business Centrum Helmond
Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond
☎ 0492-510090 fax 0492-510537
Mobiel 0622 794042

E-mail napper@comm-invest.nl
Internet: www.brabantmarketplace.com/comm-invest
www.comm-invest.nl

Deelname Jaarvergadering zaterdag 31 maart 2001

Ja, ik/wij kom(en) naar de jaarvergadering op zaterdag 31 maart a.s.

Naam: Plaatsnaam: Aantal personen:

Reserveer voor mij/ons

X maaltijd(en) bij de Balkangrill; Menukeuze:

X Zigeunersteak; X Kaukasische Sjaslik; X Vegetarisch menu

Ad f 20,00 / f 35,00.

X plaatskaarten voor het concert van de Roma-groep 'Alom' uit Praag ad f 22,50.

Geef uw reserveringen vóór **7 maart a.s.** telefonisch of schriftelijk door aan het secretariaat:
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer, tel. 079-3239275, fax: 079-3239836.

N.B. zonder reservering kan men niet deelnemen aan de maaltijd of concert.

Handtekening: